

Børne Blad

Udkommer hver søndag.

Nr. 45.

9de november 1902.

28de aarg.

Far spiller.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forflud. 3 pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres bet for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende reaktioner af Bladet sendes til Rev. D. P. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspektionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Entered at the Post Office at Decorah, Iowa,
as second-class matter.

Forklaring

over

Luthers lille Katekisme.

15de Læse.

Det femte bud.

Du skal ikke slaa ihjel.

Hvad er det?

Vi skal frygte og elske Gud, saa vi ikke gjør vor næste nogen skade eller noget ondt paa hans legeme, men hjælper og støtter ham i al legemlig nød.

62. Hvorfor har Gud givet os det femte bud?

Gud har givet os det femte bud for at verne om vort liv.

63. Hvad forbyder derfor Gud os i det femte bud?

I det femte bud forbyder Gud os at tage næstens liv eller skade ham paa hans helbred og at bære vrede og had til ham i hjertet.

3 Mos. 19, 16. Du skal ikke staa din næste efter livet; jeg er Herren.

1 Joh. 3, 15. Hver den, som hader sin broder, er en manddraber.

Ekf.: Cain, 1 Mos. 4, 3-12. — David, 2 Sam. 11, 15. — Akab og Jesabel, 1 Kong. 21, 1-19. — Josefs brødre, 1 Mos. 37, 18-35. — Farao, 2 Mos. 1, 8-14.

64. Hvilken legemlig straf har Gud sat for dem, som slaar ihjel?

Gud siger: Hvo der udøser menneskets blod, ved mennesket skal hans blod udøses (1 Mos. 9, 6). — Dødsstraf.

Sm. Matt. 26, 52 og Rom. 13, 4.

65. Er det kun andre's liv, vi ikke skal tage?

Vi skal ikke tage livet af os selv; thi da styrter vi os i evig fortabelse; vi skal heller ikke forføre det ved at skade vor helbred.

Ap. Gj. 16, 28. Gjør ikke dig selv noget ondt!

Ekf.: Saul, 1 Sam. 31, 4. — Attifol, 2 Sam. 17, 23. — Judas, Matt. 27, 3-10.

Otte aar gammel.

Otte aar gammel var jeg, og jeg var i et langt besøg hos bedstefar og bedstemor. Det var vist meningen — og det forekommer mig, at det ogsaa var blevet mig sagt —, at mit selskab skulde være til opmuntring og glæde for de gamle. Saavidt jeg nu imidlertid kan tænke mig, maatte glæden ved min nærværelse være meget blandet. Der gik vel knapt en dag, uden at der var noget paafærde med mig i en eller anden retning. Jeg havde en egen ebne til at ryge op i vanstelige situationer; jeg "tænkte" ikke, hedte det stadigt; og dog, naar jeg nu tænker tilbage, forekommer det mig, at tankerne maatte hvirvle rundt i min hjerne.

Heller ikke tror jeg, at fornøielsen for de gamle ved at have mig om sig kunde være slynderlig stor, da jeg meget sjelden befandt mig inden døre, men færbedes ude dagen lang. Det forekom mig nemlig, at min nærværelse uden døre overalt var paatrængende nødvendig. Det var ikke den ting, der foregik, og som jeg havde faaet det fjerneste nys om, uden at jeg øieblikkelig indfandt mig og meget ivrig undersøgte.

Mine bedsteforeldre boede paa en stor gaard paa landet. Der var femti hjo, heste, kalbe, grise, duer, kalkuner og høns, et utal af udhushyngninger til at forvilde sig i næsten; der var en stor park med damme til ænder og gjæs; der var to husjomfruer, otte tjenestepiger; der var fjesgutter, stalbgutter og gaardsgutter; der var store, vide marker, skog, og elven med sagbrug og mølle. Det var jo igrunden ikke noget at undres over, at jeg var noget optaget, naar jeg skulde have rede paa alt dette og være allevegne tilstede.

Der gik som et sagn efter mig om den første dag, jeg var kommet. Jeg havde saavidt været inde og hilst paa den gamle, faute bedstefar og den fine bedstemor i lænestolen, da jeg med engang var forsbundet. Ti minutter efter blev

jeg baaret ind dryppende vaad fra gaasebammen, og: "Hun er ikke død, — hun er ikke død!" raabte fjøsgutten, der havde fisset mig op.

Nei, jeg var ikke død, — jeg var spillevende den hele sommer!

Hele huset var fuldt af gæster, som reiste og kom. Tanter og onkler, veninder og vensinders veninder, fættere og kusiner, turister og besøgende, der uden nogensomhelst grund drattede ind i huset og blev der nogle dage. Der var aabne hjerter og aabent bord paa den store gaard.

Men ikke, saavidt jeg nu kan huske, et eneste barn den hele tid, jeg befandt mig der. Dette, at jeg var saa alene, tror jeg ikke var godt for mig. Jeg var fuldstændig uden kontrol i alle mine paafund. Der fandtes snart sagt ikke den ting, jeg ikke stulbe forsøge. Jeg tumlede med hestene oppe i udmarken, vaskede elsen, hvor den gik paa det stribeste, dansede paa laaven om afstenen med fjøsgutterne og kunde sidde i timevis og plukke fkonubder ind i saalerne og hjælpe den gamle frumryggede stomager Abde borte i det lugtende stomagerkammer.

Engen, der saa mig paa farten den hele dag, stulde vel ane, at jeg midt oppe mellem kalbe og duer og stomager Abde og fjøsgutterne levede mit eget behynderlige drømmeliv. Jeg forestilte mig nemlig altid, at jeg var noget andet end det, jeg egentlig var.

Naar jeg stelte med kalbene, var jeg hudeie paa en sæter langt, langt oppe i fjeldene, og mutters alene var jeg, og maatte klare mig selv i alle ting. Naar jeg pluggede sto, saa var jeg en stomagergut, som ikke fik nogen ting at spise før jeg var færdig med det stykke arbejde, jeg holdt paa med. Ledte jeg efter eg i halm-laaben og mellem strammel og ruff under laabegulbet, saa var det store statte, jeg var paa jagt efter!

Hadde jeg ikke andet at gjøre, var jeg hest. Jeg sprang rundt paa markerne og slog mig selv paa benene med en mhg kvist, hoppede og prottede; en af fjøsgutterne havde arbeidet en liden umalet vogn med fjæker, som jeg spændte mig selv for. Bag i vognen havde jeg saa i tankerne mit reisefølge. Og det kunde gjerne være prinsesser for den sags skyld. Jalsalb var det heilige horn med heilige dragter.

For saa uvøren, jeg selv var med min klæbedragt, elskede jeg pynt og glimrende ting. Jeg vilde vist blevet meget stødt, om nogen vilde tro, at jeg var ligegyldig med min klæbedragt. Og dog varte en bomuldstøjstjole i den tid for

mig tre uger, hverken mere eller mindre. Da var den uigjensagelig kaafabel.

Der løb jeg uden hat over de vide marker, over blaaklofter og harelab med mit usynlige følge efter mig, svippede mig selv over benene med den mhg kvist, hoppede over gjærder og over myrlændte steder, saa det sagde svup under stoene, og tænkte den hele tid paa den guldharede lille pige, der sad bag i vognen med purpurtjole og vaende fjer i hatten.

Dieblirket efter, naar Rødfi havde kalbet, var jeg hudeie med liv og sjæl og græd mine modige taarer, fordi jeg ikke maatte vaage hos kalben, sidde nede i halmen i kalbeingen og holde det brune, fine kalbehoved i skjødet.

Undertiden kunde det saa hænde, at en af de voksne damer havde ondt af mig, fordi jeg gik saa meget alene, og indbød mig til en adstadig spadsertur bortover veiene. Jeg hang da i armene paa dem og snakkede uafslabelig; engang paa en saadan spadsertur holdt jeg paa at skræmme livet af en nervøs tante. Vi gik paa en ensom vei med skogen susende paa begge sider. Med en gang kom der en bondemand ruslende, en liden, brun mand, der saa ud, som han var trukket op af myren, hvad det forekom mig, at alle hønder beroppe gjorde.

"Han er gal", hviskede jeg.

Og min nervøse tante var nær ved at synke i knæ af rædsel og kom sig ikke paa mange dage paa grund af den angst, hun udfod, før den lille, brune mand var forsvundet for vore øine. Og det var slet ikke noget, jeg sagde for at skræmme; jeg havde aldrig seet ham før; men jeg syntes, han saa mig yderst mistænkelig ud.

For at have et lidet haand paa mig var det skrevet hjemmefra fra far og mor, og modstræbende indvilget af bedsteforældrene, at jeg to timer hver dag stulde læse med en fætter, der for tiden opholdt sig paa gaarden. Han var student eller noget sligt, var forthaaret og langnæset med filipenser, og det værste, jeg i verden vidste. Hver eftermiddag blev jeg fundet, hvor i verden jeg saa befandt mig, og under bevogtning transporteret op paa studentens værelse til mine studier. Det var bedstemor, der passede tiden, og en stuepige, der havde det vist ikke lette hverv at opspore mine veie.

Aldrig, bogstavelig talt ikke en eneste gang, kan jeg huske, at jeg frivillig indfandt mig hos studenten. Selv naar Mari stuepige havde faaet mig fat i armen, var det under uafslabelig stritten imod hele gaardspladsen over og trapperne op, at jeg fulgte med. Var jeg nu efter

Ma a skolen i fjeru.

megen anstrengelse kommet op paa studentens bærelse, og han tilfældigvis ikke i det øieblik be- fandt sig der, var jeg som et lyn ned igjen, og den samme historie begyndte forfra. Jeg hørte der blev smelbt med dører og ramlet i trapper, og studentens grove bas, der spurgte i skjøften og i gange: "Er Ynger Johanne her, har nogen seet Ynger Johanne?" — et spørgsmaal, der ikke i ringeste maade anfegtede mig; det gjaldt bare i det aller længste at undgaa de forfærbelige studier paa studentens kvist.

Engang mens hestjerne stod fulde af hør, tog vi det meget gemhytlig. Jeg foran og studenten efter rundt hestjerne; var han ved den ene ende, var jeg ved den anden, til han tilslut ved et krigspuds styrkede midt igjennem hestjerne og fattede mig i fuldt løb. Da brølte jeg saa, at bedstefar kom ud paa trappen og raabte med stentorstemme, at den, der gjorde Ynger Johanne noget ondt, skulde saa med ham at bestille.

Men paa skolen maatte jeg, op i det solhebe, varme kvistbærelse beroppe under taget, med gammel tobaksluft og muggen lugt af bøger og papir, hvor store, tunge fluer surrede i vinduet, daskede mod loftet og surrede videre som hele orgelverk.

(Sluttes.)

Vil du eller vil du ikke?

Fredrik var ikke fornøjet med sin middagsmad. "Suppen er saa tynd, og saa er der for lidt sirup i den", surmulede han, idet han skjød skaalen et lidt stykke henover bordet.

Stakkars Fredrik, han var moderløs, og faderen, den gamle portner, forstod ikke den kunst at kjæle for sit barn og føie sig efter dets luner.

Han var ikke af de slags folk, som lover sine børn en sukkerklump eller et æble for at faa dem til at tie, eller paa lignende maade gibe efter for deres luner. Slig opdragelse, mente nu han, var rent forkjert og til ubodelig skade for børnene. Derfor tingede han heller ikke længe med Fredrik. "Vil du have suppen eller vil du ikke?" var det korte og bestemte spørgsmaal, han gav ham, og da han intet svar fik, satte han uden videre skaalen ind i skabet, laaste døren igjen, gik ud og overlod sønnen at overtænke hvad der var bedst, enten at spise suppen som den var, eller — ingen middagsmad at faa.

Lille Anna.

Lille Anna gik til skogen for at plukke tyttebær; men hun fandt slet ikke nogen, og det var saa ødfligt der. For i skogen er saa mange rare, underlige dhr. Lille Anna, hun blev hange for de gamle eventyr.

Men hvad er det vel, som titter under fururoden frem?

Lille Anna stanser, lytter, til hun gaar fra sine fem.

Dg saa er det en af hendes bedste venner ligevel.

Men ei let en saadan kjendes slig en mørk oktoberveld.

Da de slemme gutter plagede stakkars pindsvin med en stok, lille Anna bort dem jaged, sa: "Nu kan det være nok." Dg til tak saa vil det finde veien til de røde bær, skatten, som er let at binde under skogens høie træer.

Anna plukker, plukker, plukker; snart er hele kurven fuld.

Saa hun laaget paa den lukker. Frugten er saa god som guld.

Dg den lyse, blide maane følger hende hjem til mor, hun, som ligger shg i skuen med den stakkars lillebror.

Lille Anna folder sine hænder smaa med tak til Gud:

"Nu skal jeg faa mad til mine, naar jeg gaar i bygden ud. Endnu, kjære, runde maane, maa du lyse mig en stund. Jeg ikveld maa gaa til gaarden, kjøbe melk til broders mund."

"Kjære lillebror i sengen og du, min egen kjære mor, snart skal begge to bli' friske, lillegut bli' tht og stor. Mange røde bær i skogen vil jeg plukke hjem med mig. Mange penge vil jeg tjene, kjøbe mad og melk til dig."

— "Børnetid."

Johannes og hans moder.

"Vær nu stille, lille Johannes, mor kan ikke taale al den støi."

Men for siebliffet havde Johannes ikke videre lyst til at forholde sig rolig. Han havde nemlig faaet en ny trompet, og den blæste han i af alle kræfter uden at bry sig om, at hans moder var saa syg, saa syg.

Det var da kjedeligt, syntes Johannes, at have en moder, som altid var syg, og som ikke kunde taale det grand støi. Gutten kjendte ikke til, hvad det vil sige at være syg, og da han var en vilter gut, maatte han have plads til at røre sig.

"Nei, Johannes, nu maa du sandelig holde op, jeg taaler ikke denne tutingen din!" Og den stakkars, syge moder begyndte at græde. "Sy, at du skal være saa styg mod mor, som kanst du snart bry fra dig."

Disse ord gjorde Johannes bange, han kastede trompeten fra sig og løb hen til sin moder for at bede hende om tilgivelse, han holdt jo alligevel saa meget af den syge moder.

Men det varede nok ikke længe, før gutten atter begyndte med sin støvende leg, og moderen skjønte, at det ikke nyttede at snakke mere til ham.

Dagen efter maatte moderen gaa tilfængs, hun blev liggende mange uger, og det var hderst sjelden, at Johannes fik se hende. Han spurgte nok mange gange, hvorledes det stod til med hende, men tænkte forresten ikke større paa hende. Nu kunde han jo tumle sig og holde saa meget leven, han vilde. Alligevel blev han ganske underlig tilmode, da faderen tidlig en morgen kom ind i barneværelset og sagde: "Mor er saa syg, jeg er bange for, hun bryr fra os."

Det havde Johannes ikke tænkt sig. Han maatte følge med faderen ind i sygeboværelset, hvor han saa moderen sidde opreist i sengen, hun stønede og kunde næsten ikke puste. "Søde gutten min", fik hun sagt, da hun saa Johannes, det var det sidste ord, han hørte af hendes mund.

"Nu er mor hos Vorherre", sagde faderen et par timer senere til Johannes. Store taarer randt med det samme nedover hans kinder. Strafs efter kom diakonissen ud af soveboværelset og græd.

Ogsaa Johannes græd meget baade den dag og de nærmest følgende dage. "Jeg har ingen mor mere" — klagede han sent og tidlig.

Ja, han fik nok snart føle, at han havde

tabt noget stort, og naar han senere lige ind i den voksne alder stod ved moderens grav paa den lille kirkegaard, sagde han mere end en gang til sig selv: "Gid jeg havde været rigtig snild mod mor, mens jeg havde hende!"

Kjære barn, lever din moder, saa maa du endelig være snild mod hende.—"Børnetid."

Om to maaneder har vi jul.

Du har allerede begyndt at regne ud, hvor længe det er til jul.

Hvordan jul skal du faa? Det kommer svært meget an paa dig selv. Gjør derfor, hvad du kan, forat julen kan blive rigtig hyggelig. Og begynd nu!

Det er jo blevet saa almindeligt, at ogsaa børn forærer sine kjære en eller anden ting, naar det er jul. Det er en pen skik, som vi ikke vil undvære. Det var om disse gaver, vi vilde tale lidt denne gang.

Begynd nu straks at tænke paa de gaver, hvormed du vil overraske alle dine kjære. Vent ikke med det til sidste uge eller en fjorten dages tid før jul. Sæt op en liste over det, som du tænker at give bort. Men tænk da helst paa flige ting, som de trænger, eller som er nyttige.

Naar du har gjort det, da tag fat paa arbeidet med disse ting eller tænk over, hvad du vil kjøbe for dine sparepenge. Hvor mange glade stunder vil du ikke da faa! Jeg kan forsikre dig, at du da vil være i julestemning hele tiden før jul. "Tænk, hvor papa og mama vil blive glade, naar de faar se, hvad jeg har kjøbt til dem eller arbeidet til dem", denne tanke kommer nok mere end en gang til at fylde dig med en stille glæde. "Hvor vil lille broder, hvor vil lille søster le, naar de faar se, hvad de kommer til at faa af mig", saaledes gaar du og tænker og ler i dit stille sind, naar du lægger den ene pakke efter den anden ned i din stuffe.

Hvoraf kommer det, at du glæder dig ved dette? Jo, det kommer af kjærligheden, som gjør dig saa rig. Hvilken skat man dog kan have i den lille haug med julegaver, som bliver større og større for hver uge, som gaar! Hemmeligheden ved denne lykkelige følelse ligger deri, at du samler ikke til dig selv, men til andre. Dit hjerte bliver rummeligere, efterhvert som haugen med julegaver bliver større. Om dine julegaver er faa og ganske simple, gjør intet til sagen. Lykken, glæden er der alligevel.—"Børnetid."

Til billederne.

Far spiller.

Det er lørdag kveld. Mor har vasket de smaa, og far er netop kommet hjem. Rene og lette efter det deilige bad har de to største, som er gamle nok til at forstaa sig lidt paa musik, faaet far til at tage violinen sin frem og spille lidt, før de kryber op i sine smaa barnesenge. Skjønt far, som venteligt kan være, er træt efter ugens og dagens arbejde, kan han ikke sige nei til en saa velment opfordring, som den hans børn har rettet til ham.

Paa skolen igjen.

Ferien, den lange, deilige ferie er forbi, og rundt omkring i vort land er skolen atter begyndt. Tusinde nye elever, gutter og piger, har nu for første gang gaaet ind gennem den skoleport, som de, om de lever, vil komme til at gaa ud og ind af i saa mange aar.

Svordedes skal det nye aar blive? Ja, det beror for en stor del paa dig selv. Dine forældre har intet høiere ønske, end at du skal være flin^g og snild paa skolen. Det bedrøver virkelig far og mor, naar de hører det om dig, at du gjør smaa fremskridt, hvis du kunde gjøre store. Dine lærere vil gjøre alt, hvad de kan for dig. Bore dygtige lærere og lærerinder rundt omkring i vort land gjør et stort arbejde og brænder af lyst til at meddele eder kundskaber og gjøre eder

til nyttige borgere og bergerinder af vort kjære fædreland.

Vil du være flittig i det nye skoleaar? Snild? Lydig? Opføre dig pent? Sig: Jeg vil, og glem saa ikke dit forset. Skoleaarene er som saatiden, den gjælder det at benytte godt, thi ellers bliver det ikke rar høst.

Opløsninger paa gaader i nr. 43.

1. To — thi de andre tre brænder jo op.
2. 1140 aar.

Fitserbillede.

Hvor er prinsessen?

Billedgaade.

D I

alt hva D hans = m

gr Æ de n

r

re

r